

Basın Bülteni No. 09/338
DERHAL YAYINLANMAK ÜZERE
3 Ekim 2009

Uluslararası Para Fonu
Washington, D.C. 20431 ABD

IMF Kafkaslar'da ve Orta Asya'da Sınırlı Bir Düzelmeye Yaşanmasını Bekliyor

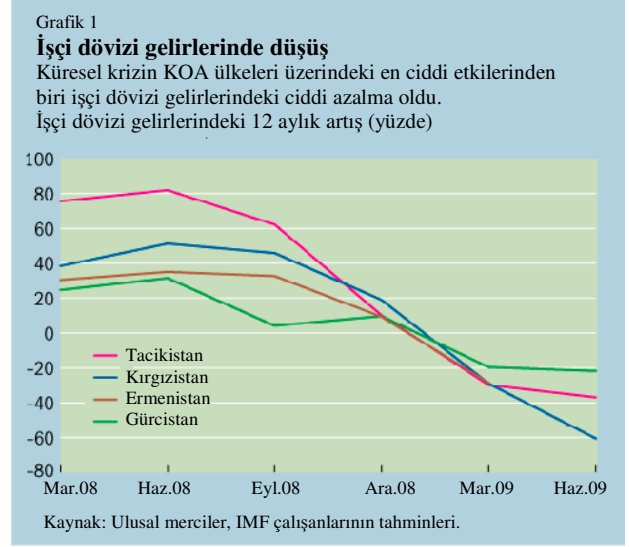
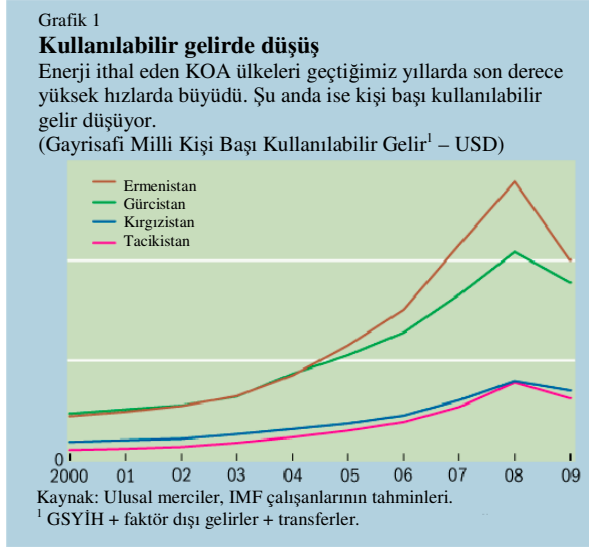
IMF'nin Ortadoğu ve Orta Asya Direktörü Mesud Ahmed bugün İstanbul'da yaptığı açıklamada, Kafkaslar'da ve Orta Asya'da bulunan ülkelerin küresel krizden ciddi şekilde etkilendiğini ve bölgenin 2008'de %6.6 olan büyüme hızının 2009'da %1.5'e düşmesinin beklendiğini söyledi. Mesud Ahmed, IMF – Dünya Bankası Yıllık Toplantıları öncesinde yaptığı konuşmada şunları söyledi: “Bölge ülkelerinin politika oluşturucuları, ekonomideki bozulmayı önlemek amacıyla maliye ve para politikalarını gevşetmiş ve sosyal güvenlik ağlarını güçlendirmiştir. Farklı bölgelerde süreç farklı hızla ilerleyecek olsa da, 2010 yılında bölgenin bütününde düzelmeye sınırlı kalması beklenmektedir. Enerji ithalatçısı konumundaki düşük gelirli ülkeleri çok zor bir yıl beklemektedir. Bazı ülkeler ise krizin olumsuz etkilerini kontrol altına tutabilmek için ilave yardımlara ihtiyaç duyacaktır.”

IMF'nin tahminlerine göre, enerji ihracatçısı konumundaki bölge ülkelerinin çoğu (Azerbaycan, Türkmenistan ve Özbekistan), uzun vadeli enerji ihracat sözleşmelerinin mevcut olması, destekleyici politikaların uygulanması ve uluslararası piyasalarla bağlarının çok kuvvetli olmaması sayesinde 2009'da yüksek büyüme hızlarına ulaşacak. Küresel enerji talebinin artmakta olması nedeniyle, enerji ihraç eden ülkelerin çoğunun 2010'da da hızla büyümesi bekleniyor.

Bu durumun istisnası konumunda bulunan Kazakistan'ın 2009'da %2 küçülmesi, 2010'da ise bankacılık sisteminde devam eden sorunlar nedeniyle düşük bir hızda büyümesi bekleniyor.

Bölgenin enerji ithalatçıları konumunda olan Ermenistan, Gürcistan, Kırgızistan ve Tacikistan'da ise, özellikle Kafkaslar ve Orta Asya'dan gelen işçilerin işlerine durgunluk nedeniyle son vermek zorunda kalan Rusya'dan gelen işçi döviz gelirlerindeki hızlı azalma sonucunda (Grafik 2), büyüme hızı ciddi oranda düşmüş ve hayat standartları gerilemiş durumda (Grafik 1). 2009'da Ermenistan %15'in üzerinde, Gürcistan ise %4 oranında bir

küçülmeyle karşı karşıya kalacak. Kırgızistan ve Tacikistan ise çok daha iyi durumda görünüyor.

Kafkaslar'da ve Orta Asya'da bulunan ülkelerin, büyümeyi destekleyen ve toplumun zayıf kesimlerini koruyan mali politikalar uygulamaya devam etmesi gerekiyor. Enerji ithal eden ülkeler, borç miktarının sürdürülemeyecek düzeylere çıkmasını önlemek için şarta bağlı ilave bağışlara ihtiyaç duyacak gibi görünüyor. Enerji ihraç eden ülkelerin ise, enerji fiyatlarındaki artış sayesinde elde edecekleri ekstra gelirin bir kısmını yapısal reformları sürdürmek için harcaması gerekiyor.

Kazakistan başta olmak üzere pek çok bölge ülkesinde finans sektörü üzerindeki baskı devam ediyor. Finans sisteminin sağlığına kavuşturulması bu ülkelerde öncelikli konular arasında bulunuyor. Bölgenin finans sektöründen kaynaklanan zaafılar, bu ülkelerin finans sistemlerinin yakın gözetim altında tutulmasını ve denetleme çalışmalarının ve krize daha hazırlıklı olmaya yönelik çalışmaların arttırılmasını gerektiriyor.

IMF, bölge ülkelerinin, rekabet güçlerini korumak ve spekülasyon sermaye hareketlerini caydırmak açısından, döviz kurlarındaki esnekliği sürdürmesini veya zaman içinde esnek kur sistemine geçmesini tavsiye ediyor.

Kafkaslar ve Orta Asya'ya (KOA) Ait Bazı Ekonomik Göstergeler

	Ortalama 2000-04	2005	2006	2007	Tahmin 2008	Tahmin 2009	Tahmin 2010
Reel GSYİH Artışı (yıllık değişim, yüzde)							
KOA	9.0	11.2	12.9	12.0	6.6	1.5	5.1
Ermenistan	10.7	13.9	13.2	13.7	6.8	-15.6	1.2
Azerbaycan	8.3	24.3	30.5	23.4	11.6	7.5	7.4
Gürcistan	5.8	9.6	9.4	12.3	2.1	-4.0	2.0
Kazakistan	10.4	9.7	10.7	8.9	3.2	-2.0	2.0
Kırgızistan	4.9	-0.2	3.1	8.5	7.6	1.5	3.0
Tacikistan	9.7	6.7	7.0	7.8	7.9	2.0	3.0
Türkmenistan	17.3	13.0	11.4	11.6	10.5	4.0	15.3
Özbekistan	4.8	7.0	7.3	9.5	9.0	7.0	7.0
Merkezi Yönetimin Bütçe Dengesi (GSYİH'nin yüzdesi olarak)							
KOA	0.2	2.9	4.2	3.1	6.2	0.4	3.6
Ermenistan	-2.7	-2.0	-2.1	-2.2	-1.3	-7.5	-5.9
Azerbaycan	-0.2	2.6	-0.2	2.8	20.8	6.3	14.9
Gürcistan	-1.5	-1.6	-3.0	-4.7	-6.3	-9.4	-7.3
Kazakistan	1.7	5.8	7.2	4.7	1.1	-1.9	-0.4
Kırgızistan	-6.0	-3.6	-2.1	-0.3	0.0	-3.8	-6.3
Tacikistan	-3.1	-2.9	1.7	-6.2	-6.1	-6.7	-6.4
Türkmenistan	1.1	0.8	5.3	3.9	11.3	9.3	9.4
Özbekistan	-1.0	1.2	5.2	5.1	10.5	2.0	5.3
Cari Denge (GSYİH'nin yüzdesi olarak)							
KOA	-1.9	0.3	3.2	1.7	9.6	3.4	8.5
Ermenistan	-7.5	-1.0	-1.8	-6.4	-11.5	-13.7	-13.7
Azerbaycan	-14.9	1.3	17.6	28.8	35.5	19.6	23.1
Gürcistan	-7.3	-11.1	-15.1	-19.7	-22.7	-16.3	-17.6
Kazakistan	-1.3	-1.8	-2.5	-7.8	5.1	-2.0	3.9
Kırgızistan	-0.6	2.8	-3.1	-0.2	-8.2	-7.8	-12.4
Tacikistan	-3.1	-2.7	-2.8	-8.6	-7.9	-13.7	-13.3
Türkmenistan	4.0	5.1	15.7	15.5	18.7	17.8	29.1
Özbekistan	3.0	7.7	9.1	7.3	12.8	7.2	6.7

Kaynak: İlgili ülkelerin mercilerinden temin edilen veriler ve IMF çalışanlarının tahminleri.